

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Mattheüs 7, 1 - 5
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 106 : 1 en 2**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Gezang 89 : 1-4 (90 Gezangen)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : 1 Korinthiërs 13 : 1 - 13**
8. **Zingen : Psalm 72 : 1 en 7**
9. **Tekst : Mattheüs 7 : 1 - 5**
10. **Zingen : Lied 92 : 4 - 6 (LvK)**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Psalm 133 : 1 - 3**

Middagdienst

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 106 : 1 en 2**
4. **Gebed**
5. **Schriftlezing : 1 Korinthiërs 13 : 1 - 13**
6. **Zingen : Lied 92 : 4 - 6**
7. **Tekst : Mattheüs 7 : 1 - 5**
8. **Zingen : Gezang 27 : 5 en 6**
9. **Geloofsbelijdenis door het zingen van Gezang 3**
10. **Dankzegging en voorbede**
11. **Slotzang : Psalm 133 : 1 - 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

De tekst van vanmorgen/vanmiddag gaat over een groot kwaad. Een groot kwaad waar we het niet vaak over gaat onder christenen. Over allerlei zonden wordt geschreven in de kerkelijke pers. Er wordt over gepreikt. Op huisbezoeken gaat het erover. Maar over de zonden die de Here Jezus hier in Mattheüs 7 aanwijst, gaat het, voor zover ik weet, eigenlijk nooit. Ik heb bijvoorbeeld nog nooit meegemaakt dat deze zonde een punt van bespreking was binnen de kerkenraad. Ook heb ik niet de indruk dat dit een zonde is waar wij elkaar op aanspreken. Integendeel, ik heb de indruk dat we ons geregeld met elkaar aan deze zonde schuldig maken. Als we zondags na de kerkdienst aan de koffie zitten. Of als we op MSN met elkaar aan het chatten zijn.

Toch gaat het bij deze zonde niet om een kleinigheid. Alsof zonden ooit een kleinigheid zijn. Maar ik bedoel er dit mee. De Here Jezus brengt in onze tekst deze zonde in direct verband met het oordeel van God over ons leven. Gods Zoon die waarschuwt ons hier dat Hij bij het laatste oordeel ons zal meten met de maat waarmee wijzelf meten. En dat is maar niet een loze dreiging. Je maakt je er niet mee af door te denken dat het zo vaart niet zal lopen. Nee, dit is hoe het zal zijn: met het oordeel waarmee u oordeelt, waarmee jij oordeelt, zult u ook zelf geoordeeld worden. We hebben hier dus met een bloedserieuze waarschuwing van de Here Jezus te maken. Hij die weet waar Hij over praat. Want Hij zal zelf over ons recht spreken. Ik bedien u het Woord van de Here Jezus Christus onder het volgende thema.

Jezus Christus, de rechter van de wereld, waarschuwt ons om niet over onze broeder te oordelen.

We letten daarbij in het bijzonder op twee dingen:

- 1. De inhoud van deze waarschuwing,**
- 2. De dreiging van deze waarschuwing.**

We zullen dus eerst letten op de inhoud van de waarschuwing om niet over onze broeder te oordelen. Het is niet zo eenvoudig om deze waarschuwing van de Here Jezus goed uit te leggen. Vers 1 lijkt heel duidelijk te zijn. Daar staat: oordeelt niet, opdat u niet geoordeeld wordt. Maar betekent dat nu, dat wij mee moeten doen in het koor van deze tijd dat roept dat je de mening van alle mensen moet respecteren en je van een oordeel daarover moet onthouden? Iedereen heeft recht op zijn mening en die van jou is

niet beter dan die van een ander. Wie ben jij om het beter te weten dan een ander. Gezien wat er verder in de Bijbel staat, lijkt dat me niet de bedoeling te zijn van de Here Jezus. Hij brengt dat zelf ook niet in praktijk. Hij oordeelt over het feit dat mensen van het huis van zijn Vader een marktplaats hebben gemaakt. Hij oordeelt over het zuurdesem van de Farizeeën en schriftgeleerden. Hij veroordeelt de steden van Chorazin en Betsaida vanwege hun ongeloof. Wie dit gebod om niet te oordelen zo opvat, moet zeggen dat de Here Christus er zich in ieder geval zelf niet aan hield. Maar je zou kunnen zeggen dat dat voor Christus anders is, omdat Hij de rechter over de wereld is. Hem komt dat oordeel toe. Maar wij mogen het niet doen. Maar als dat zo was, dat brengt de Here ons in vers 15 van hetzelfde hoofdstuk gelijk alweer in de problemen. Daar roept Hij ons op om op te passen voor de valse profeten. Wij moeten dus onderscheid maken tussen valse en echte profeten. Hoe zullen we dat kunnen doen als we over niets en niemand mogen oordelen? We zien bijvoorbeeld Paulus in de eerste brief aan de Korinthiërs oordelen over het feit dat een gemeentelid een seksuele relatie heeft met de vrouw van zijn vader (hoofdstuk 5). Of wil de Here Jezus hier zeggen dat je wel de zonde moet veroordelen, maar niet over mensen mogen oordelen? Maar die vlieger gaat ook niet op. Want in Mattheüs 18 zegt de Here dat we mensen die in hun zonden volharden, moet behandelen als de heiden en de tollenaar. En die valse profeten zijn ook mensen. En Paulus schrijft in 1 Kor. 5, 13 dat we uit ons midden moeten wegdoen wie niet deugt.

Over welk oordelen heeft de Here Jezus het dan wel? Het is opvallend dat de Here dit oordelen verbindt met de woorden van vers 3, 4 en 5. Daar spreekt Hij over een balk in het oog van degene die oordeelt. Hij oordeelt over de splinter in het oog van zijn broeder en hij heeft tegelijkertijd niet door dat er een balk in zijn eigen oog zit. Balk en splinter, beide horen ze niet in het oog thuis. Balk en splinter. Hetzelfde materiaal alleen een verschillend formaat. De balk en de splinter zijn beide beeld voor ongerechtigheden, zonden. Maar gezien het feit dat er in het ene geval sprake is van een splinter en in het andere geval sprake is van een balk, maakt duidelijk dat de ene zonde van een veel ernstiger aard is dan de andere.

Er is dus een bepaalde manier van oordelen die door de Here Jezus gezien wordt als een bijzonder ernstige zonde. Het feit dat hij de splinter in het oog van de naaste ziet, is op zichzelf geen zonde. Het is ook niet verkeerd als die splinter verwijderd wordt. Zie vers

5. Waar de Here zegt, dat als de balk verwijderd is, hij scherp zal kunnen zien en dan ook in staat zal zijn de splinter uit het oog van zijn broeder weg te doen.

Maar in zijn manier van oordelen blijkt echter dat hij niet scherp ziet. Blijkt dat hij een bijzonder ernstige kwaal heel, namelijk een balk in zijn oog. En wat is die balk dan? Het is de balk van de liefdeloosheid. Het is de balk van het oordeel waarmee we onze broeders en zusters afschrijven. Waarmee we ons boven die ander verheffen en hem buiten ons leven houden. En we doen er allemaal aan mee. Groot en klein.

Het begint al op de basisschool. Dan mag een kind niet meedoen met spelen, omdat hij of zij soms zo dom doet of niet hard genoeg kan lopen of niet zo goed tegen zijn verlies kan. Wie is hier nu echt verkeerd bezig? Natuurlijk, het is niet goed als je niet tegen je verlies kan. Daar moet je wat aan doen. Maar wat is nu erger? Dat je niet zo goed tegen je verlies kan, of dat je een mens die je gegeven is tot broer of zus buitensluit? Want laten we ook daar eerst nog even aandacht aan geven, voordat ik nog meer voorbeelden noem.

De Here Christus heeft het hier over de splinter in het oog van de *broeder*. Het gaat hier niet om iemand ver weg. Nee, het gaat hier om onze broeder of zuster. Iemand die deel is van onze familie. Iemand met wie we een bloedband hebben. Iemand die dezelfde Vader (met een hoofdletter) heeft als uzelf of jijzelf. Iemand die door God is uitgekozen om bij Hem te leven en te wonen. Maar u schrijft hem af. U gunt hem niet dat hij of zij deel uitmaakt van uw leven. U snijdt die ander de pas af om een onbenullige reden. Ja, die lacht zo stom. Die heeft altijd zulke stomme kleren aan. Dat is zo'n sukkel. Zo gaat het onder de kinderen en de jongeren.

Maar hoe gaat het onder ons? Ja, die doet zo slecht mee in de kerk. Die heeft ooit dit tegen mij gezegd of dat gedaan. Ja, we hebben zelfs onze oordelen klaar over broeders en zusters waar we nog nooit mee gesproken hebben. Ja, die spreekt me niet zo aan. Ja, ik ken haar niet, maar als ik zie wat haar kinderen allemaal mogen. Ja, ik ken haar niet, maar ze heeft geen zin om mee te doen met de vrouwenvereniging. Ja, ik heb hem nog nooit gesproken, maar hij heeft zulke ouderwetse ideeën. Of wij bepalen wel even of broeders en zusters in de kerk wel echte christenen zijn of niet. Wij hebben zo onze maatstaven waaraan een echte christen voldoet en veel van die traditionele gemeentelieden die wel zondags in de kerk zitten, maar met wie je nooit een geestelijk gesprek kunt voeren, brengen wij onder in de hoek van de naamchristenen. Wat we met al zulke uit-

spraken doen is onze broeders of zusters afschrijven. We zetten een stopbord voor ze neer en we maken ze duidelijk dat we geen zin hebben om hun toe te laten in ons leven. We vinden ze niet de moeite waard om tegen en energie in te steken. Wie zo met zijn broer of zus omgaat heeft een balk in zijn oog. Hij ziet niks. Nee, ik zeg het niet goed. Hij ziet één ding. Dat kleine rottige splintertje. Dat hij als excuus gebruikt voor zijn eigen liefdeloosheid.

Over dit oordelen spreekt de Here Jezus in onze tekst. Dit oordelen waardoor we onze broer en zus geen recht doen. Niet zien staan. Hem of haar geen toegang geven tot ons leven, laat staan tot ons hart. Wie zo zijn broer of zus veroordeelt, zal zelf veroordeeld worden.

Dat brengt ons bij het tweede. **Bij de dreiging om onze broer en zus niet te veroordelen.** Met de maat waarmee wij meten, zullen wij ook zelf gemeten worden. Met het oordeel waarmee wij oordelen, zullen we zelf geoordeeld worden. Dat betekent dus niet dat de Here Jezus nu zegt: u vindt meedoen in de kerk zo belangrijk aan de hand daarvan kijk Ik nu hoe u mee hebt gedaan in de kerk. U vindt kleding zo belangrijk en daarom zal Ik u beoordelen op uw kleding. U vindt het lezen van de kerkelijke bladen zo belangrijk en daarom zal Ik u beoordelen op uw leesgedrag. Nee, het gaat om iets anders. We hebben daarvan ook voorbeelden in de Bijbel. Hele duidelijke zelfs.

Eén voorbeeld vinden we in Mattheüs 18 vers 23 en verder. Daar vertelt de Here Jezus de gelijkenis van een koning die afrekening ging houden met zijn slaven. Op een gegeven moment werd een slaaf voorgeleid die tienduizend talenten schuldig was. Maar omdat hij niet in staat was zijn schuld te betalen, beval de koning hem te verkopen, samen met zijn vrouw, kinderen en al zijn bezit. Maar toen hij smeekte en vroeg om geduld, kreeg de koning medelijden met hem en schold hij hem zijn schuld kwijt. Toen hem zijn schulden waren kwijtgescholden (en dat ging om een enorm bedrag), kwam hij een medeslaaf tegen die hem een kleinigheid schuldig was. Die kon echter niet betalen en vroeg om uitstel. Maar hij had geen geduld en liet zijn medeslaaf gevangen zetten. Toen de koning dat hoorde, liet hij de slaaf komen en verweet hem dat hij geen medelijden met zijn broeder had gehad. Daarom gaf de koning hem in handen van de folteraars totdat hij alles betaald zou hebben. Hij had geen liefde gehad voor zijn broeder. Hij had geen geduld met zijn broeder. Hij had geen medelijden, geen hart, voor zijn broeder en

gaf behandelde hem daarom op dezelfde wijze als hij met zijn broeder had gedaan. Als je niet de maatstaf van God overneemt, neemt God jouw maatstaf over.

Een andere illustratie van de manier waarop Jezus Christus in zijn oordeel onze maatstaf op ons toepast, zien we in Mattheüs 25 de verzen 31 en verder. Daar gaat het over het laatste oordeel. Daar maakt de Here Jezus als rechter over de aarde onderscheid tussen de schapen en de bokken. De schapen ontvangen eeuwig leven. De bokken worden weggestuurd naar het eeuwig vuur. En wat maakt nu of iemand tot schaap of bok wordt gerekend? Dat wordt bepaald door hoe je bent omgegaan met je naaste in dit leven. Heb je je zijn lot aangetrokken of niet. Heb je hem te eten gegeven toen hij honger had? Heb je hem gekleed toen hij naakt was. Heb je hem opgezocht toen hij in de gevangenis zat? Of voelde je je daar te goed voor? Kortom had je voor die ander een plek in je hart of was je hart alleen maar vol van jezelf. Hoe zul je van de liefde van Christus kunnen blijven leven als je zelf geen liefde wilt bewijzen? Hoe zul je zelf barmhartigheid ontvangen als je zelf geen barmhartigheid wilt bewijzen? Hoe kun je blijvend een plek hebben in het hart van God, als jij zelf geen hart hebt?

Met het oordeel waarmee je oordeelt, zul je zelf geoordeeld worden. Met de maat waarmee je meet, zul je zelf gemeten worden. Doe de balk uit je oog weg. Zie je broer/zus staan. Zie hem staan zoals hij werkelijk is. Als mens. En kijk niet alleen maar naar dat splintertje. Maar kijk als het ware met het liefdevolle oog van God naar hem. God ziet hem staan. God ziet het met hem zitten. Oefen uzelf/jezelf dus in het kijken zoals God kijkt. En dan zul je ook gaan ontdekken dat die broer of zus veel meer is dan die splinter. Oefen u hierin en uw ogen zullen opengaan. In uw hart zal weer liefde komen. Ja, u zult de hoogste gave van de Heilige Geest werkelijkheid zien worden in uw leven en daarmee uw broer en zus verrijken en vreugde geven.

De liefde is geduldig en vol goedheid. De liefde kent geen afgunst, geen ijdel vertoon en geen zelfgenoegzaamheid. De liefde is niet grof en niet zelfzuchtig, ze laat zich niet boos maken en rekent het kwade niet aan, ze verheugt zich niet over het onrecht maar vindt vreugde in de waarheid. Alles verdraagt ze, alles gelooft ze, alles hoopt ze, in alles volhardt ze.

Amen